

Шевченко А. І.,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інноваційна діяльність сприяє сталому економічному розвитку країни, підвищує конкурентоспроможність економічних агентів і покращує рівень ділової активності, в зв'язку з чим є основоположним чинником економічного розвитку.

Будь-яка інноваційна діяльність вимагає великих фінансових витрат на реалізацію і пов'язана з високим ступенем ризику. Для того щоб досягти певного рівня інноваційної активності, необхідно ретельно розробити комплекс заходів щодо стимулювання інноваційної діяльності, а також усунення виникаючих проблем в організації обліку.

Одним з основних недоліків ведення бухгалтерського обліку є, відсутність єдиної системи рахунків і реєстрів для відображення витрат, доходів і фінансових результатів. Наявні облікові реєстри, бухгалтерські рахунки не містять достовірних для проведення аналізу інноваційної продукції та її впливу на фінансові результати діяльності підприємства [1].

Витрати на інноваційну діяльність визначаються її видом і розділяються на поточні і капітальні. Поточні витрати здійснюються за рахунок собівартості продукції, що випускається (відрахування на соціальні потреби, витрати на оплату праці співробітників, виробничі витрати та інше). Всі витрати на інноваційну діяльність доцільно вести за цільовим принципом, в основі якого лежить визначення цілей і способів їх досягнення. Наявність цільового орієнтиру дозволить підприємствам правильно організувати свою роботу, дотримуватися встановленого порядку і досягати результатів. Також облік витрат необхідно вести і по кожному іншому проекту окремо, в зв'язку з неповторністю і унікальністю кожної галузі.

Капітальні витрати пов'язані зі створенням, збільшенням, придбанням необоротних активів тривалого користування, не призначених для продажу, але необхідних для здійснення інноваційної діяльності [2].

Найбільшу кількість витрат в інноваційній діяльності відведено на формування технічної бази інноваційного проекту, реалізації задуманої моделі продукту, а також його наукове дослідження і технологічне забезпечення. Важливий облік витрат на виконання певного набору робіт, оформлених одним або декількома господарськими договорами. Велику увагу слід приділяти контролю над витратами на інноваційну діяльність, так як від цієї складової залежить ефективність того чи іншого інноваційного проекту [3].

На сьогодні інформація про витрати інноваційної діяльності в обліку підприємства відображається не систематизовано. Законодавчо-нормативна база не регламентує структуру і зміст аналітичного обліку. У звітних формах,

які щорічно подають промислові підприємства місцевим органам державної статистики щодо витрат на інноваційні процеси, вказано інформацію про витрати на технологічні інновації, джерела їх фінансування, обсяг реалізованої продукції, кількість упроваджених інноваційних видів продукції, результати інноваційної діяльності тощо. Втім складання цих форм за даними бухгалтерського обліку є проблематичним, а щодо оперативного управління, то інформація потрібна і за менші часові періоди. Через це виникає незручність та трудомісткість формування показників звітності про інноваційну діяльність підприємства, оскільки виникає потреба в додаткових розрахунках, а також у формуванні цілісної картини про інноваційні процеси на підприємстві [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що облік витрат на інноваційну діяльність вимагає великої уваги і аналізу, так як від рівня ефективності інноваційного розвитку залежить подальша діяльність підприємства і країни в цілому. Важливо пам'ятати, що для проведення інноваційної діяльності необхідно спочатку вибрати мету, яка могла б мотивувати господарюючого суб'єкта. У свою чергу, склад і структура витрат впливають на вибір конкретних методів і способів управління витратами, саме тому необхідно вести облік витрат по кожному інноваційному проекту окремо.

Слід також виділити основні переваги та недоліки ведення обліку витрат на інноваційну діяльність. Перевагою є те, що облік ведеться деталізовано з розглядом окремих субрахунків основних рахунків, що сприяє більш поглибленому вивченню специфіки діяльності того чи іншого підприємства. Головним недоліком організації обліку інноваційної діяльності виступає відсутність єдиної системи рахунків і реєстрів бухгалтерського обліку для відображення витрат, доходів і фінансових результатів науково-дослідної діяльності на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Грицай О. І. Напрями удосконалення обліку витрат на інноваційні процеси. Проблеми економіки та менеджменту. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. 2010. Вип. 683. 253 с.
2. Кантасва О. В. Концептуальні проблеми розвитку системи бухгалтерського обліку в управлінні інноваційними процесами. URL: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6213/1/PPRB_S_11.pdf (дата звернення 17.11.2020).
3. Крупка Я. Варіанти обліку інноваційних процесів на підприємстві. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008. Вип. 5. С. 11–18.
4. Колесник Н. Ф. Облік і аналіз витрат на інноваційну діяльність. *Вісник Поволзького державного університету сервісу*. Серія: Економіка-Тольятті. 2015. С. 95-98.

Науковий керівник: **Баришевська І. В.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна